

LIFE projekts

Ekosistēmu pakalpojumu pieejas iespējas, rekomendācijas Saulkrastu novada attīstībai, attīstības plānošanai un ĪADT dabas plānu izstrādei

Inga Hoņavko

Projekta LIFE Ecosystem Services vadītāja

LIFE13 ENV/LV/000839

Pasākumu cikls 2020.g.februāris-marts

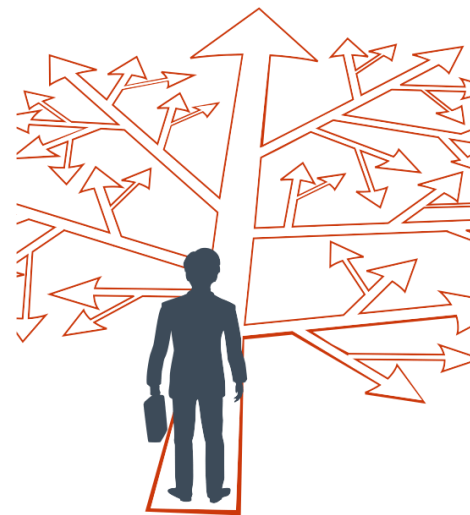

Ekosistēmu pakalpojumu pieejas lietojuma mērķis plānošanā

Ekosistēmu pakalpojumu pieeja (EPP) palīdz īstenot tālredzīgu un **zināšanās balstītu lēmumu pieņemšanu**, kā arī sekmēt līdzsvarotu ekonomisko attīstību un dabas resursu izmantošanu. Šī pieeja analizē ieguvumus un zaudējumus no dažādu teritorijas attīstības virzienu īstenošanas, un kalpo kā plānošanas un prognozēšanas rīks.

EPP mērķis ir attīstīt teritoriju maksimāli saprātīgā un dabas vidi nedegradējošā veidā.

Tālredzīga
lēmumu
pieņemšana

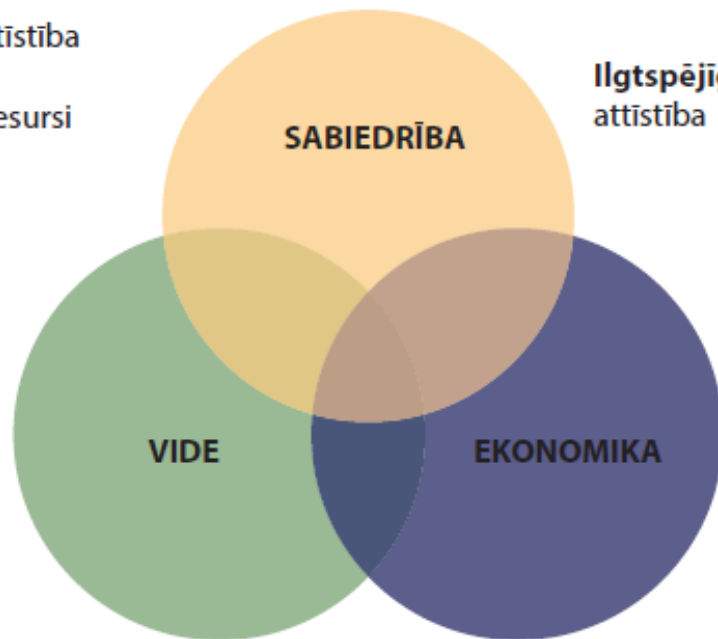

Mērķis: attīstīt teritoriju maksimāli saprātīgā un dabas vidi nedegradējošā veidā

Soļi: EP kartēšana, novērtēšana, attīstības scenāriju modelēšana ar ieguvumu un zaudējumu analīzi, lēmumu pieņemšana, īstenošana

Līdzsvarā:
sociālekonomiskā attīstība
un
attīstībai patērētie resursi

ATTĪSTĪBA

Ilgspējīga
attīstība

Mērķis: attīstīties, nodrošinot šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai.

Soļi: situācijas (vajadzību un iespēju) apzināšana, vīzijas, stratēģisko mērķu un prioritāšu definēšana, rīcības programmu un budžeta plānošana, īstenošana

Ekosistēmu pakalpojumu pieejas iespējas

Ekosistēmu pieeja ir
dabas aizsardzības
politikas kodols

Argumenti

Atdeve

Attīstības
scenāriji

Aprēķināt videi nodarīto
(potenciālo) kaitējumu

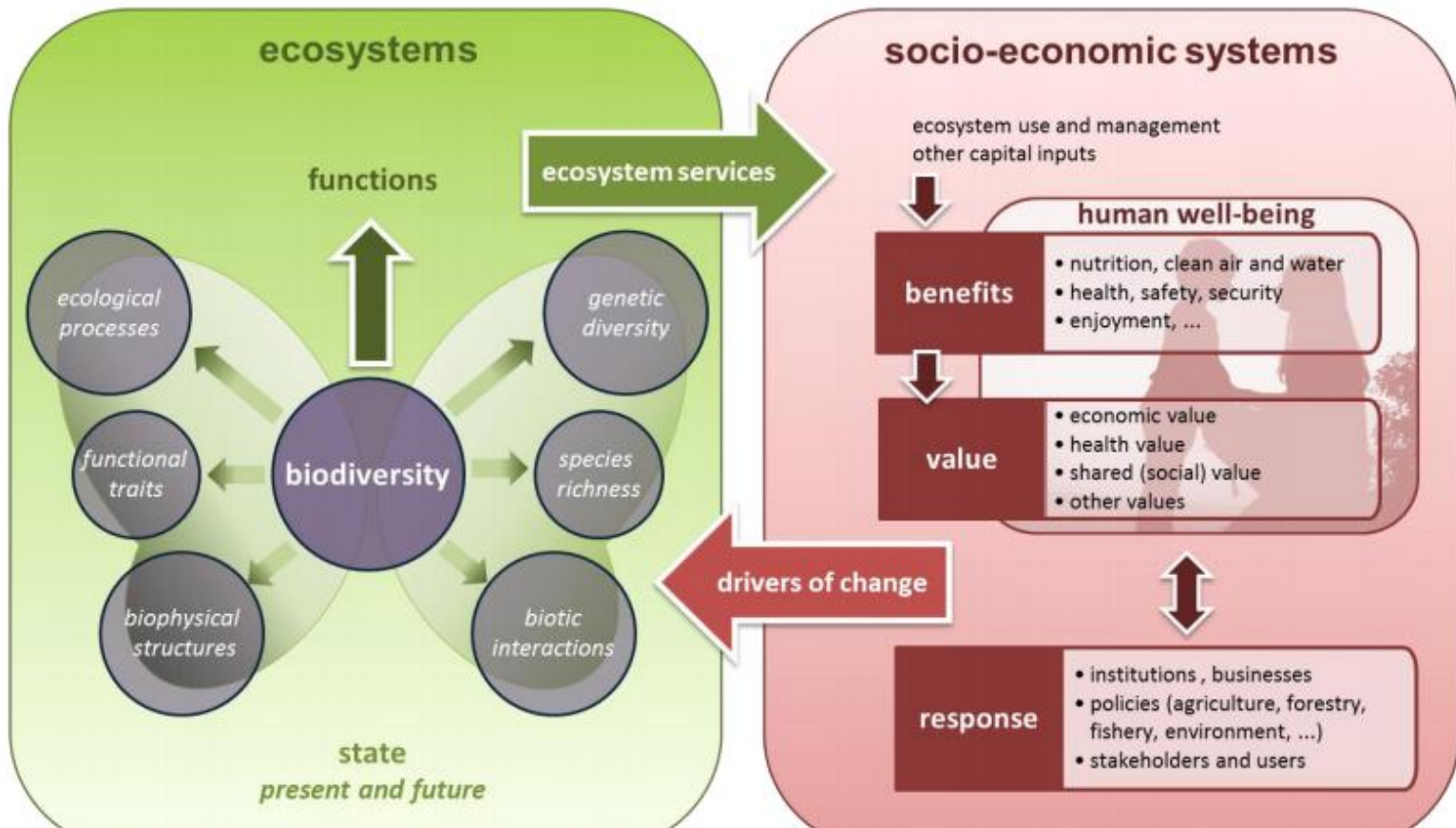
Izpratne par
sabiedrības atkarību
no dabas

Zaļās- zilās infrastruktūras
plānošana

Dabas vērtība
(arī ekonomiskā)

Izdevīgums
ilgtermiņā

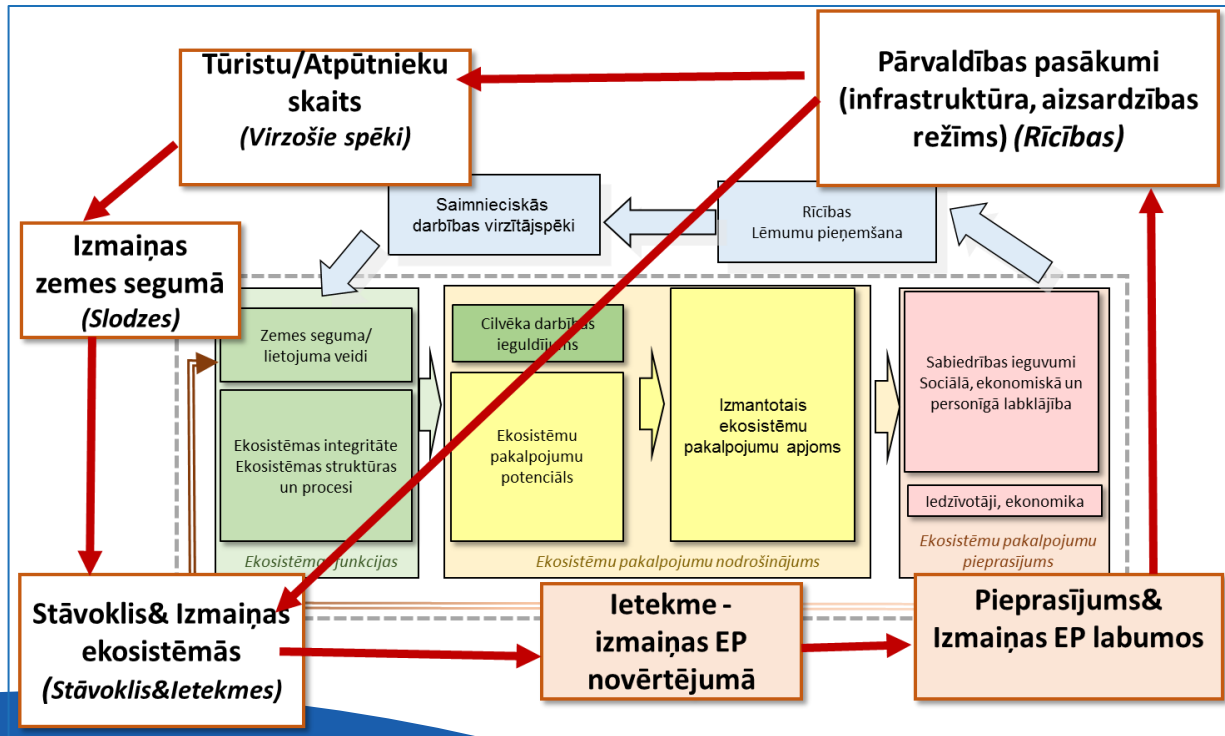

https://biodiversity.europa.eu/maes/MAESConceptualFramework.png/image_view_fullscreen

Ekosistēmu pakalpojumu pieejas iespējas

Konceptuālais modelis (ietvars) ekosistēmu pakalpojumu stāvokļa un izmaiņu novērtēšanā (pēc B. Burkhard, 2014 un EEA, 2014).

Ekosistēmu pakalpojumu pieejas lietojums pašvaldības līmeņa plānošanā

EPP ilgtspējīgas attīstības stratēģijā

Iespēja pārdomāti/ līdzsvaroti izvirzīt vietējās pašvaldības stratēģiskos mērķus un definēt ilgtermiņa prioritātes, kas attiecīgi veido ietvaru visiem pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, tā ievirzot tālredzīgu/ līdzsvarotu lēmumu pieņemšanu.

Ekosistēmu pakalpojumu pieejas lietojums pašvaldības līmeņa plānošanā

EPP attīstības programmā

Pašreizējās situācijas analīzē, iekļaujot datus par ekosistēmu sniegtajām iespējām, **var plānot līdzsvarotu** (sabiedrība, vide, ekonomika) **attīstību sekmējošas rīcības**.

Iespēja argumentēti definēt vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzienus, uzdevumus, pasākumus un aktivitātes stratēģisko mērķu sasniegšanai.

Finansējums prioritāri tiek paredzēts un piesaistīts AP definēto pasākumu un **aktivitāšu īstenošanai**.

Ekosistēmu pakalpojumu pieejas lietojums pašvaldības līmeņa plānošanā

EPP teritorijas plānojumā

Iespēja **noteikt** tādas **prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei**, lai dažādo teritoriju izmantošanas veidi, noslodze un visi saistītie parametri kalpotu par pamatu teritoriju **attīstībai maksimāli saprātīgā, vidi nedegradējošā veidā**.

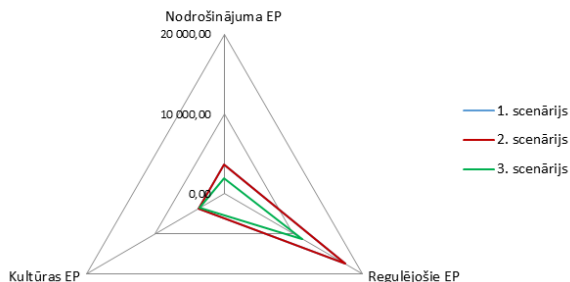

Projekta pieredze, aktualizējot Saulkrastu attīstības programmu

Mērķa kods	Mērķa nosaukums	Mērķa apraksts	2014-2020		2021-2023		2024-2026		2027-2030	
			Plānotā izpildes summa (milj. EUR)	Plānotā izpildes summa (milj. EUR)	Plānotā izpildes summa (milj. EUR)	Plānotā izpildes summa (milj. EUR)	Plānotā izpildes summa (milj. EUR)	Plānotā izpildes summa (milj. EUR)		
1	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
21	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
27	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
28	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
35	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
36	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
37	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
38	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
39	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
40	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
41	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
42	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
43	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
44	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
45	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
46	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
47	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
48	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
49	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0
50	Atbalsta pasākums	Atbalsta pasākuma apraksts	0	0	0	0	0	0	0	0

Būtiskākais priekšnoteikums EPP izmantošanai – ir jāapzina teritorijā pieejamie ekosistēmu pakalpojumi un jānovērtē vismaz to nodrošinājuma potenciāls, izmantojot vismaz vienu no metodēm (biofizikālo vai ekonomisko).

Ekosistēmu pakalpojumu scenāriju salīdzinājums

Projekta pieredze, aktualizējot Saulkrastu attīstības programmu

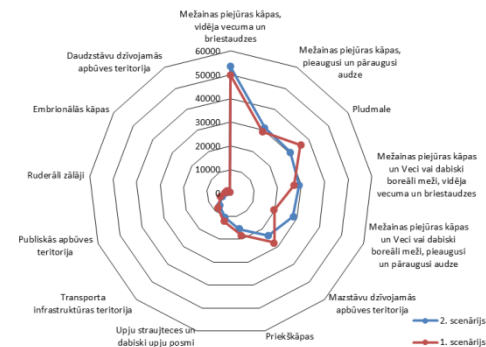
Attīstības scenāriju novērtēšana:

- izmaiņas EP nodrošinājumā;
- Izmaiņu ietekme uz monetārajām vērtībām

Saulkrastu pilotteritorijas attīstības iespēju izvērtējums:

- telpiskā izpēte – problemātiskās vietas;
- telpiskās attīstības un mobilitātes principi, kas mazina riskus;

Dabas dizaina parks Saulkrastos

Realizēts ilgtspējīgākais attīstības scenārijs daļā Saulkrastu pilsētas – izveidots dabas dizaina parks «Baltā kāpa – Saulkrasti»

Izglītojoši, ilgtspējīgi un funkcionāli vides dizaina objekti, informācijas stendi un citi elementi apmeklētāju plūsmas regulēšanai un apmeklētāju izglītošanai

I - Rekomendācijas Saulkrastu novada attīstībai un attīstības plānošanai, aktualizējot Saulkrastu novada attīstības programmu 2014.-2020. gadam

Perspektīvākā attīstība Saulkrastu pilsētas daļā starp Inčupi un Pēterupi ir turpināt pilnveidot atpūtas, vides izglītības un ainavtelpas izmantošanas iespējas, izlīdzinot apmeklētību laikā un telpā un, pielietojot tādus arhitektoniski telpiskos un uzņēmējdarbību veicinošus risinājumus, kas ierobežo un mazina antropogēno slodzi uz kāpu un mežu teritorijām.

II - Rekomendācijas Saulkrastu novada attīstībai un attīstības plānošanai, aktualizējot Saulkrastu novada attīstības programmu 2014.-2020. gadam

Ekosistēmu pakalpojumu šodienas un nākotnē paredzamā nodrošinājuma un monetārās vērtības izpēte iezīmē to attīstības prioritātes Saulkrastu piekrastē.

Definētās ekosistēmu pakalpojumu prioritātes atbalsta novada attīstības stratēģisko virsmērķi

***PIEKRASTES RESURSU ILGTSPĒJĪGA
IZMANTOŠANA, LĪDZSVAROTI ATTĪSTOT
VIESU UZŅEMŠANAS INDUSTRIJU UN
OSTAS KOMPLEKSU. EKONOMISKĀ ATTĪSTĪBA
BĀZĒTA UZ NOVADA CILVĒKRESURSIEM.***

Apgādes pakalpojumi mežu teritorijā – papildus pievienotā vērtība, izmantojot kultūras pakalpojumus

Ekosistēmu kultūras pakalpojumi, respektējot vides kapacitāti – iespēja novada ekonomiskajai attīstībai

Ekosistēmu regulācijas pakalpojumi mežu, kāpu teritorijās – pamats sabiedrības drošībai un kultūras pakalpojumu izmantošanai

III - Rekomendācijas Saulkrastu novada attīstībai un attīstības plānošanai, aktualizējot Saulkrastu novada attīstības programmu 2014.-2020. gadam

Vispārējā rekomendācija

Specializētā rekomendācija

Saskaņotība ar nacionāla un reģionāla līmeņa attīstību

Lēmumu pieņemšana balstīta aktuālos novadu raksturojošos datos, kas atbalsta visas plānošanas dimensijas

Novada attīstības stratēģija iezīmē novada specializāciju un balstās vispusīgā novada attīstības perspektīvu izvērtējumā

EP ir neatņemama novada zemes lietojuma veidu raksturojuma sastāvdaļa

EP šodienas un nākotnes nodrošinājums, to ekonomiskā vērtība sniedz atbalstu, lai definētu un pamatotu ilgtspējīgus novada attīstības mērķus un prioritātes

Telpiskās attīstības plānošana, izmantojot EPP, turpmāk attīstāma visos vietējās pašvaldības plānošanas dokumentos

IV - Rekomendācijas Saulkrastu novada attīstībai un attīstības plānošanai, aktualizējot Saulkrastu novada attīstības programmu 2014.-2020. gadam

Vispārējā rekomendācija

Novada attīstību veicinošās darbības un pasākumi tiek plānoti, iesaistot sabiedrību un ņemot vērā vides sniegtās iespējas, priekšrocības un riskus

Specializētā rekomendācija

Uzņēmējdarbības specializācija jutīgos vides apstākļos tiek realizēta attīstot “Zaļās uzņēmējdarbības” kustību

Dabas dizaina parks “Baltā kāpa - Saulkrasti” ir specializētās vides izglītības sniegšanas vieta novada, reģiona mērogā

Arhitektoniski telpiskā attīstība notiek, pielietojot tādas ainaviskās, labiekārtojuma un funkcionālās pilnveides risinājumi, kas veicina ekosistēmu un to sniegto pakalpojumu nodrošinājuma saglabāšanos vai kvalitātes uzlabošanu

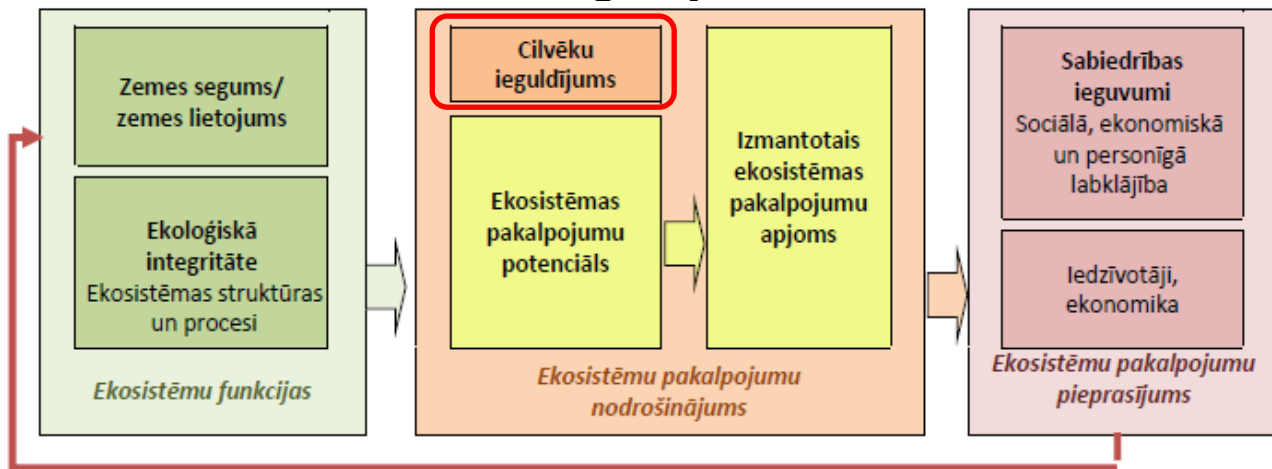

I - Rekomendācijas ĪADT dabas aizsardzības plāniem

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības **plāna uzdevums ir salāgot dabas aizsardzības, dabas resursu izmantošanas, reģiona attīstības un citas intereses, tā lai tiktu saglabātas teritorijas dabas vērtības.**

Dabas plāns paredz pasākumu kompleksu, tādējādi plānojot nepieciešamos cilvēku darbības ieguldījumus ekosistēmā.

II - Rekomendācijas ĪADT dabas aizsardzības plāniem

Rekomendāciju mērķis ir sniegt priekšlikumus dabas aizsardzības plānu izstrādei, kur aizsardzības mērķu noteikšanā un pasākumu plānošanā tiek ņemts vērā ekosistēmu un to sniegto pakalpojumu šodienas un nākotnes nodrošinājums teritorijā

III - Rekomendācijas ĪADT dabas aizsardzības plāniem

DP noteikumi ietver obligātās prasības, kur ir vieta arī EPP lietojumam:

- ✓ sniegt informāciju par teritorijā sastopamo biotopu un sugu sociālekonomisko vērtību, vērtību pretnostatījumiem;
- ✓ izvērtēt pašvaldību attīstības ieceres;
- ✓ izstrādāt priekšlikumus teritorijas saimnieciskās darbības regulējumam;
- ✓ plānot pasākumus, kas vērsi ne vien uz sugu un biotopu aizsardzību, bet arī apmierina sabiedrības vides izziņas un mijiedarbes ar dabu vajadzības.

EPP izmantošana DP izstrādē ir pieeja, kas piedāvā veidu kā īstenot prasības pēc īpaši aizsargājamās teritorijas izvērtējuma ne vien no dabas aizsardzības, bet arī sabiedrības interešu viedokļa.

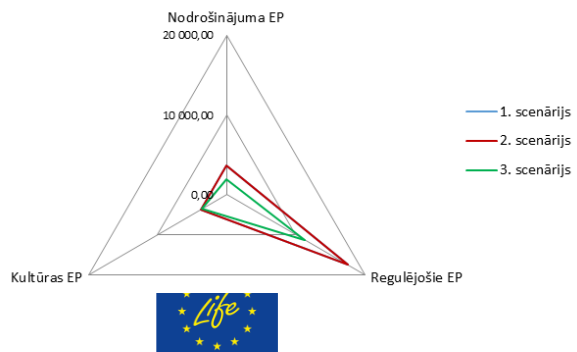
Piemērs: piekrastes ĪADT, dabas parks «Piejūra»

06		LIFE13 ENV/LV/000839 projekts LIFE Ekosistēmu pakalpojumi		Kvalitatīvais novērtējums		Kvantitatīvais novērtējums		Kopējais novērtējums		Riska līmenis	
Kvalitatīvais novērtējums	Kvantitatīvais novērtējums	Kopējais novērtējums	Riska līmenis	Kvalitatīvais novērtējums		Kvantitatīvais novērtējums		Kopējais novērtējums		Riska līmenis	
				1	2	1	2	1	2	1	2
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20

Būtiskākais priekšnoteikums EPP izmantošanai – ir jāapzina teritorijā pieejamie ekosistēmu pakalpojumi un jānovērtē vismaz to nodrošinājuma potenciāls, izmantojot vismaz vienu no metodēm (biofizikālo vai ekonomisko).

Ekosistēmu pakalpojumu scenāriju salīdzinājums

Piemērs: I – rezultātu izvērtējums, prioritāšu definēšana

Piekrastes zonas izmantošanas iespējas no ekosistēmu pakalpojumu ilglaicīgas nodrošināšanas perspektīvas DP “Piejūra” un Ķemeru NP saistāmas ar atpūtas, vides izglītības un ainavtelpas izmantošanu, izlīdzinot apmeklētību laikā un telpā (*dažādot iespējas*) un, pielietojot tādus arhitektoniski telpiskos risinājumus, kas ierobežo un mazina antropogēno slodzi uz kāpu un mežu teritorijām

Apgādes pakalpojumi mežu teritorijā – papildus pievienotā vērtība, izmantojot kultūras pakalpojumus

Ekosistēmu kultūras pakalpojumi, respektējot vides kapacitāti – iespēja ekonomiskajai attīstībai

Ekosistēmu regulācijas pakalpojumi mežu, kāpu teritorijās – pamats sabiedrības drošībai un kultūras pakalpojumu izmantošanai

Rekomendācijas EPP izmantošanai - I

Rekomendācija

ĪADT vērtību (biotopi/sugas) sociālekonomiskā vērtība atspoguļojama, izmantojot ekosistēmu pakalpojumu pieeju

Nosakot un pamatojot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanas pasākumu īstermiņa un ilgtermiņa mērķus, ņem vērā teritorijas ekosistēmu pakalpojumu prioritātes

Ieguvums no EPP izmantošanas

EPP dod iespēju teritoriju raksturot no trim dimensijām – **vide, ekonomika un sabiedrība**, parādot teritorijas vides, ekonomiski un sociāli nozīmīgos EP, to izmantošanas iespējas, interešu saduri un iespējamus kompromisus. **Sociālā un ekonomiskā vērtība netiek pretnostatīta dabas vērtībām - tās papildina viena otru.**

EP nodrošinājuma izvērtējums sniedz informāciju par prioritāri saudzējamiem ("**karstie punkti**") vai atjaunojamiem/stabilizējamiem ("**aukstie punkti**") EP teritorijā. EP prioritāšu definēšana gan karsto, gan auksto punktu teritorijām **palīdz mērķtiecīgi plānot pasākumus.**

Rekomendācija

ĪADT vērtību (biotopi/sugas) sociālekonomiskā vērtība atspoguļojama, izmantojot ekosistēmu pakalpojumu pieeju

Nosakot un pamatojot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanas pasākumu īstermiņa un ilgtermiņa mērķus, ņem vērā teritorijas ekosistēmu pakalpojumu prioritātes

Piemērs:

Atsevišķa nodaļa ar Projekta rezultātiem;

Sociālekonomiskās vērtības apraksti no EP skatu punkta

Labvēlīgs aizsardzības stāvoklis

EP vērtība saglabāta

Apsaimniekošana, saskaņojot intereses

Rekomendācijas EPP izmantošanai - II

Rekomendācija

Ieguvums no EPP izmantošanas

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju **apsaimniekošanas pasākumu pamatojums** balstās arī ekosistēmu pakalpojumu nodrošinājuma šodienas un nākotnes potenciāla izvērtējumā

Ar apsaimniekošanas pasākumiem var panākt EP nodrošinājuma izmaiņas – platības un kvalitātes izmaiņas. Aptverošāks EP nodrošinājuma izvērtējums, dod iespēju īpaši aizsargājamā teritorijā dzīvojošajiem vai tajā ieinteresētajiem saskatīt dabas nozīmi un saikni ar savu sociālo un ekonomisko labklājību.

Pamatojot priekšlikumus grozījumiem pašvaldības teritorijas plānojumā, tiek izvērtēta ietekme uz attiecīgajai teritorijai raksturīgajiem ekosistēmu pakalpojumiem

Pašvaldības ieceres par teritorijas izmantošanu var ietekmēt EP nodrošinājuma izmaiņas – platības un kvalitātes izmaiņas. Argumentējot priekšlikumus no EP viedokļa, tiek parādīta attīstības ieceres ietekme uz sabiedrības labklājību.

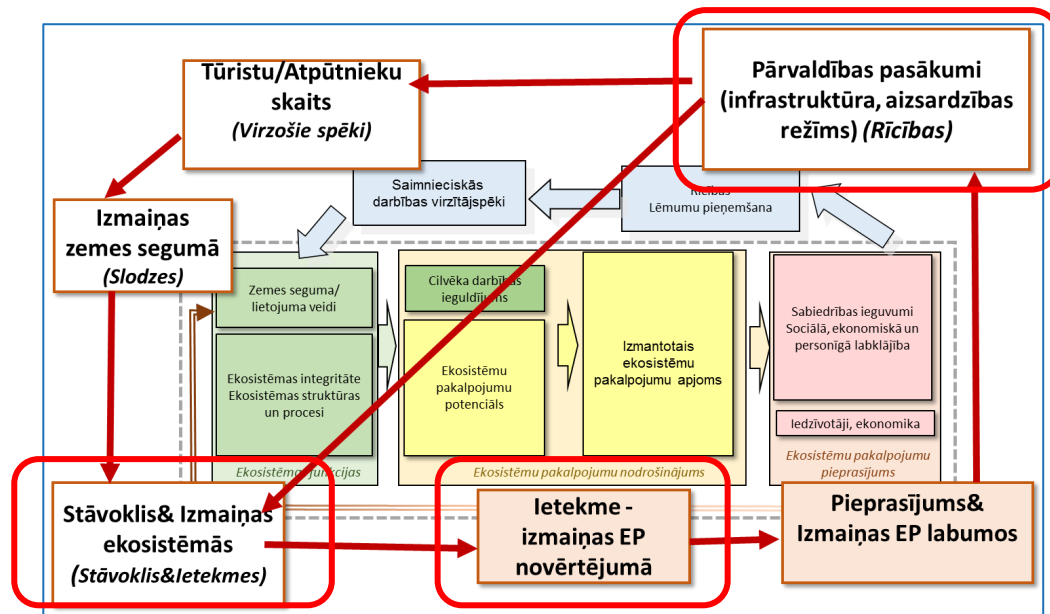

Apsaimniekošanas pasākumi, prioritātes

Zemes lietojuma, režīma izvērtējums

Monitorings

Piemērs:

Konceptuālais modelis (ietvars) ekosistēmu pakalpojumu stāvokļa un izmaiņu novērtēšanā (pēc B. Burkhard, 2014 un EEA, 2014).

Rekomendācijas EPP izmantošanai - III

Rekomendācija

Pamatojot priekšlikumus par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības un izmantošanas kārtību, izvērtē ekosistēmu pakalpojumu koncentrēšanās vietas

leguvums no EPP izmantošanas

EPP kalpo par palāginstrumentu argumentācijai par plānoto zonējumu. **Vides, sociālās un ekonomiskās telpas definēšana.** Vides telpā dabas aizsardzības intereses ir nosakāmas kā primāras, sociālajā telpā ir atbalstāma sabiedrības “vajadzība pēc dabas”, bet ekonomiskā telpā ir atbalstāma tāda saimnieciskā darbība, kas nevar negatīvi ietekmēt noteiktās ekosistēmu pakalpojumu prioritātes teritorijā.

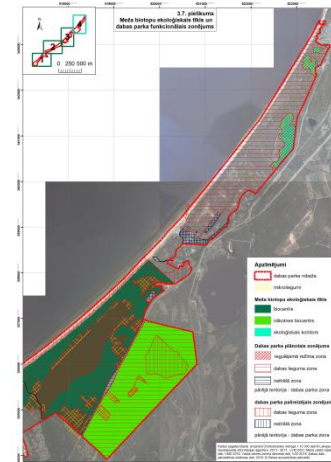

Piemērs:

Vides telpa - regulējamā režīma un dabas lieguma zona – ietver EP karstos un aukstos punktus/ augstvērtīgākās un saudzējamākās vietas

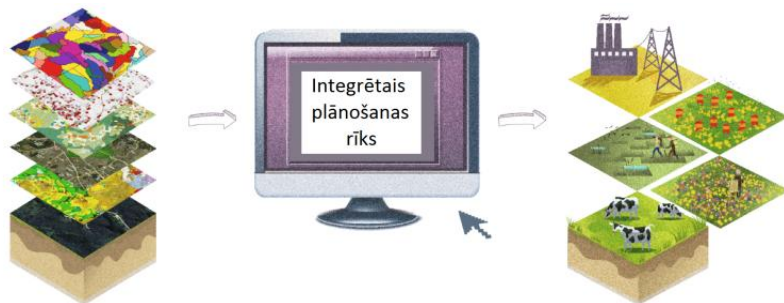
Sociālā telpa – dabas parka zona – ietver sabiedrības pieprasītākās vietas, kur primāri ir kultūras EP

Ekonomiskā telpa – neitrālā zona – ietver apbūves un infrastruktūras teritorijas, EP nodrošinājums zems, uzlabošana nav prioritāra

Ko dara citi?

Viva Grass Integrētais plānošanas rīks sniedz atbalstu lēmumu pieņemšanā un ilgtspējīgā **zālāju** apsaimniekošanā.

Rīks bāzēts tiešsaistes ĢIS vidē un piedāvā lietotājiem:

- novērtēt zālāju sniegto ekosistēmu pakalpojumu nodrošinājuma potenciālu un mijiedarbības lietotāja definētā teritorijā, kā arī
- izstrādāt uz ekosistēmu balstītus zālāju apsaimniekošanas un plānošanas scenārijus.

EP vērtēšanas matrica zālājiem

<https://vivagrass.eu/lv/integrated-planning-tool/>

Ko dara citi?

Degradēto kūdrāju ilgtspējīgas apsaimniekošanas optimizācijas modelis nodrošina atbalstu šo teritoriju turpmākas izmantošanas plānošanā pēc kūdras ieguves.

Izstrādāti EP vērtēšanas indikatori purvam (Laugas purvs)

Degradēto kūdrāju ilgtspējīgas apsaimniekošanas optimizācijas modeļa rīks

Informācijas lapa

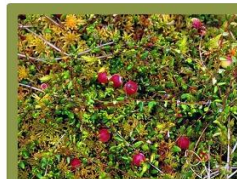
"Ceļvedis"

Rekultivācijas veidi

Karte

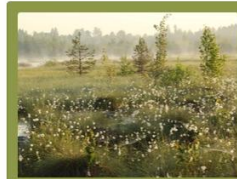
Melleņu audzēšana

Dzērveņu audzēšana

Apmežošana

https://restore.daba.gov.lv/public/lat/optimizacijas_modelis1/

Ko dara citi?

ENGRAVE

ENGRAVE projekts

- **Zemgales** reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāna izstrāde
- **Bauskas** pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras tematiskā plānojuma izstrāde
- **Svētes upes** atveseļošanas plāna sagatavošana un ieteikumu izstrāde upes krastu un pieguļošo teritoriju apsaimniekošanai
- Ainavu dizaina un zaļās infrastruktūras attīstības plāna izstrāde **Apašču un Agluonas upju krastos Biržos un Širvinas ezeram Biržu rajonā.**

Ekosistēmu pakalpojumu kartēšana ļauj identificēt vietas, kur nepieciešami ZI uzlabojumi

<https://ekosistemas.daba.gov.lv/public/download.php?id=190>
<http://lielupe.balticrivers.eu/lv/engrave-project>

Ko dara citi?

Estonian Nature Conservation Development Plan 2012–2020 obliges performing assessment and mapping of ecosystem condition and services, and integrating it into decision-making and reporting systems by 2020.

ELME project

<https://ekosistemas.daba.gov.lv/public/download.php?id=186>
https://biodiversity.europa.eu/maes/maes_countries/estonia

Rekomendācijas projekta rezultātu izmantošanai plānošanas dokumentu aktualizēšanā

Rekomendācijas Sauskrastu novada attīstībai un attīstības plānošanai

https://ekosistemas.daba.gov.lv/public/lat/rezultati_un_publicikcijas1/rekomendacijas/saulkrastu_novada_attistibas_programmai/

https://ekosistemas.daba.gov.lv/public/lat/rezultati_un_publicikcijas1/rekomendacijas/dabas_aizsardzibas_planiem1/

Rekomendācijas ekosistēmu pakalpojumu pieejas izmantošanai, izstrādājot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānus

